

PROPRIETAR—DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unirea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Prețul Sufletului

(ch). „Păcatul cine-l va înțelege?”, se întreabă psalmul, căci este împotriva sfințeniei nemărginite a lui Dumnezeu. Dar atunci cine va înțelege sufletul, cine-l va putea prețui după justa lui valoare, când știm că e zidit direct de mâna lui Dumnezeu, când e răscumărat și sfințit direct de El, când e chemat să-l poseadă direct pe El, sfințenie nemărginită, în viața cealaltă? Sufletul cine-l va înțelege?

Așa întreabă și Mântuitorul: „ce va da omul în schimb pentru sufletul său”, ce vei da tu în concret? Pentru ca el să rămână și să trăiască, pentru ca să trăiască totdeauna și pentru ca să trăiască totdeauna fericit, ce vei da tu pentru toate acestea?

Diavolul știe ce înseamnă pierderea unui spirit, știe ce-i absența de Dumnezeu și ce-i durerea tadului. De aceea zice că dacă ar fi posibilă mântuirea lui, pentru a o dobândi ar fi în stare să se târie pe vârfuri de cue și pe cărări de brici până la capătul lumii.

Întreabă-l: „lată ce ar fi în stare să dea el pentru mântuirea sa.

Dar tu, ce ai fi în stare să dai pentru sufletul tău?

Hristos „și-a dat sufletul” său, pentru a plăti prețul sufletului tău, și prețul acelui care nemărginit: Tu ce ești în stare să dai pentru sufletul tău?

Anii omului pe pământ șaptezeci sunt, dar când sunt mai mulți, numeri optzeci, căci ce-i mai mult decât atât e durere și neaz. La plus, prețul pământesc al acestor ani e foarte multă, plăceri cinstite puține, iar restul e luptă și suferință. Cât ești în stare să dai din anii tăi pământeni pentru rămânerea cea de-a doua a sufletului tău în fericirea lui Dumnezeu?

Om ticălos ce ești, sgârcit și rob al păcatului, lată-te târgulindu-ți sufletul, amăgindu-te netrecat și minșind-te și lui Dumnezeu, dar a avea curajul să dai un răspuns, să dai un preț, fie cât de mic, o mortificare, din anii tăi pământeni pentru mântuirea sufletului tău.

Va veni, dar vezi să nu fie prea târziu, va veni ceasul în care vei înțelege cuvântul Domnului, care iubeste pe cel ce dă cu drag: „Cine vrea să-și mântuiască sufletul său să-l vândă și să-l răscumereze și după propriul cap)”. Pentru mine și pentru evanghelie, acela-l va răscumera. Dacă vrei deci să mergi la mântuire, vândă-te Domnului Tău, lapădă-te de tine, la-ți răscumera și mergi după El. Prin cruce vei muri, dar vei înțelege deci prețul de neprețuit al sufletului tău!

Apostasie

de adv. Dr. IUSTIN POP

Am cetit numărul jubilar al „Unirii”. Era o plăcere dar și o datorință să fac aceasta. Doar după clasele liceale făcute la piariștii din Cluj, cele din urmă le-am terminat în Blaj, luând și maturitatea. Aceasta la anul 1894, când „Unirea” era încă destul de nouă, iar fondatorii ei toți în plină vigoare de a-și desfășura eforturile în munca bisericească și cea politică a Ardealului. Eram elev al Internatului Vancean cel vechiu, având de rector pe Dr. A. Grama, apoi în cel nou cu rectorul Dr. Vasile Hossu. Inadins am căutat, să mă văd la vechea vatră luminoasă a școalelor din Blaj, căci prea mă simțiam stingherit numai cu cartea ungurească. Și mi-am ajuns dorința cu vârf și îndesat. Oricât ar fi fost ținut gimnaziul din Blaj sub teroarea stăpânirii maghiare, palpita acolo o psihoză, creată de spontaneitatea jocului sufletesc al juniorilor studenți, care își făcea cale și manifestare printre orice măsuri înăbușitoare ale autorităților ideii de stat maghiar. Indesebi în internatul Vancean cel nou de sub rectoratul de trei ori regretatului Dr. Vasile Hossu pulsa o viață, în care elevii se puteau simți la largul lor în libera manifestare a simțirii lor românești, pe care rectorul nostru o menaja sub toate raporturile, indesebi prin seratele festive, ce le aranjam cu programe captivante, pentru intelectualitatea română din Blaj, care ne onora întotdeauna cu prezența, aș putea zice până la ultimul membru al ei. Și ne mai dădea rectorul nostru în permanență zările românești pentru a le ceti, un fapt acesta care nu numai că ne încălzea și întărea în sentimentele românești înălțând conștiința noastră națională, dar mai aveau și un efect incendiar asupra noastră, mai ales că eram chiar în epoca memorandumului și a procesului ce i-a urmat, cu condamnarea membrilor comitetului național.

Reconstruindu-mi toată gândirea și simțirea din acel timp am cetit numărul jubilar al „Unirii”, pe care l-am găsit nu numai ca întocmire, ci mai ales ca spontaneitate a scrierilor din el, o oglindă și un reflex fidel al parcursului vieții de 50 ani a „Unirii”. Mai mult m'a impresionat, că fiecare colaborator la acest număr jubilar s'a grăbit, să-și dea aportul cu o dragoste de cea mai înaltă sinceritate, aș putea zice: copilărească, pentru că să-și exprime cât mai animat pietatea și inspirația, ce-l leagă de „Unirea” semicentenară. „Unirea” din Blaj merită acest omagiu chiar din partea întregului neam românesc.

Ea a fost un organ de publicitate sui generis. Criteriul ei distinct îl exprima indesebi caracterul ei dublu: era și gazetă bisericească și politică. În acest dualism al caracterului ei ca foaie bisericească avea tăria credinței și a convingerii în ce privește adevărurile preconizate în scrisul ei bisericesc. Bine știm, că biserica nu transigează în ale ei, ei își are credințele și învățăturile bine marcate și bine definite, cari se cimentează apoi în tăria dogmelor.

Aceasta tărie de credință și convingere trebuia să stee și la baza scrisului politic al „Unirii”, doar acesta emana dela oameni, cari prin educația lor teologică aveau disciplină morală iar prin erudiția lor aveau și fondul de gândire politică; ei deci aveau toată îndreptăreația de a fi îndrumătorii opiniei publice pe terenul vieții noastre naționale.

Astfel de mentori erau tot atâția „firme propositi viri” ai lui Horațiu, cari știau ce va să zică inspirația scrisului dar și consecvența în atitudinile politice de totdeauna. Ei deci perhorescau zicerea atât de falsă: „în politică nu este consecvență, doar numărul bou este consecvent”, — o zicere aceasta, care i-se atribuie unui om de mare anvergură ca politician și diplomat, lipsit însă de scrupule, cum a fost Bismarck, de aceea vorba lui nici nu exprimă adevăr.

Are apoi „Unirea” marele merit național de a fi creat o moralitate politică, o școală cu concepția, că politica nu se poate separa de morală creștină, reprezentată de biserică. Ea a sesizat marele principiu, care va trebui să domineze toată lumea în toate timpurile, că adevărata politică — ori cât de profană ar fi ea, — trebuie să fie inspirată și determinată de spiritul etice creștine, căci o singură civilizație poate înălța societatea omenească și a o duce la fericire în fiecare stat: Civilizația creștină cu toate accesoriile ei. Preținșii mari bărbați de stat nici după 1940 ani n'au ajuns să cunoască și să înțeleagă, că Isus Hristos n'a fost numai întemeietorul unei religii, care va fi vecinică prin viabilitatea ei, ci și cel mai mare om de stat, care este autorul astorfel de învățături, care puse la baza vieții de stat vor produce cea mai desăvârșită ordine de drept, ordine socială, economică și morală.

Învățăturile lui Hristos priviau nu numai raporturile private ale particularilor între ei, ci și pe individ în colectivitate. Preținșii mari politici de azi nu înțeleg că Hristos a fost și o ființă, pe care o putem numi: de

drept public, al cărui cuvânt prin noua morală și etică creștină poate determina și crea cea mai fericită organizație și viață de stat.

Eu cred, că „Unirea“ a muncit în spiritul acestor idei, și astfel ea a contribuit la încheierea noastră politică de rară solidaritate, în care ne găsim în timpul stăpânirii maghiare. Eram atunci așa de strânși în credeul nostru politic, încât dădeam înfașurarea, că noi nu suntem un partid politic numit „partidul național român“, ci o confesiune, un cult politic, care își mărturisea credința cu o sfântă pietate neputându-și închipui, că ar mai fi putut exista pentru noi un alt partid.

Și oare cum să ne resimțim noi, românii din Ardeal, cetind numărul jubilar al „Unirii“? — O singură șoaptă de conștiință este posibilă: noi suntem *apostați politici* în asemănare cu inspirații fondatori ai „Unirii“ și cu diriguitorii ei în cursul unei jumătăți de veac. De când suntem în România nouă, n'a mai avut sfârșit ruptura după ruptură în șirurile noastre, cari odată constituiau o falangă de nedestrămat. Acum suntem ultimul rest cu ultimii mohicani ai unității și solidarității noastre tradiționale de frumusețe istorică; un fenomen acesta, care dă pe față așa de tragic apostasia noastră politică, exprimată și confirmată prin neconținutele fripturisirii atât de repudiante și repulsive.

Pentru noi adevărata lumină creștină s'a întunecat; așa apoi ni-am pierdut vederea și în politică, creiând aparența tristă, că noi numai sub înrăurirea opresiunii maghiare și în sărăcia noastră de atunci am știut să cultivăm adevărata iubire de neam și că în momentul, când ne-am eliberat, ne-am uitat de îndatoririle superioare ce ni-se impuneau pentru orice timpuri: de a fi morali și cinstiți și în viața politică cu arena ei publică, prin ce facem dovada, că ni-am cheltuit în mod așa de ușuratic apanagiul câștigat prin mentalitatea noastră ardeleană de înalt moral și corectitate, care era în concordanță cu geniul nostru adevărat românesc și cu așteptările culturii generale a omenirii. Așa se va în-

tâmpla deci, că oamenii de bine ai vechiului regat, cari așteptau refacerea morală a țării dela noi, — își vor fi câștigat titlul de a ride homeric de această chemare și competență atât de zdrențuită a noastră. Doar noi am făcut un criminal abandon al ființii noastre de ardeleni și ne-am dat bizantinismului cu întregul lui convoiu de păcate pe cât de numeroase pe atât de primejdioase.

Cine ne va refăce și întoarce la calea cea adevărată a ocrotirii și salvării destinului nostru?

Aș vrea, să creiăm o tagmă de bărbați cu erudiție teologică, dublată de cea juridico-politică. Din acești bărbați aș recruta eu — drept misionari — pe conducătorii statului român, azi impotmolit în grozava mocirlă a bizantinismului.

Un drept la care ținem. E dreptul nostru al Românilor uniți, de a avea o *catedră de religie* la școlile secundare din Deva. Ne îndrituește la aceasta atât numărul mare al elevilor noștri de aci, cât și interesul învățământului religios, și prevederile legii acestui învățământ.

Avem adecă la liceul „Decebal“ din numitul oraș — capitală a jud. Hunedoara — în cl. I: 12 elevi, în cl. II: 12; în cl. III: 11; în cl. IV: 12; în cl. V: 9; în cl. VI: 10; în cl. VII: 9; în cl. VIII: 7, Total: 82. Numărul orelor: 8. — La liceul de fete avem 50 de elevi. Numărul orelor: 5. La școala normală avem 44 de elevi. Numărul orelor: 5. Avem apoi 15 elevi și la Gimnaziul industrial de băeți.

Așa stând lucrurile, evident că trebuie să cerem o catedră de religie pentru elevii noștri. Asta cu atât mai vârtos că și legea e de partea noastră. Art. 79 alin. III al Legii învățământului secundar e limpede: „Când... din cauze prevăzute de lege numărul orelor negrupate crește, așa încât să poată forma o catedră... Ministerul Educației Naționale dispune înființarea noilor catedre prin decizie ministerială...“ Iar art. 126, al V al Regulamentului pers. didactic prevede la fel: „Când

numărul orelor negrupate crește așa, încât să poată forma o catedră nouă, sau mai multe, Ministerul Instrucțiunii, luând avisul Consiliului Inspectorilor Generali, dispune înființarea noilor catedre prin deciziune ministerială...“

Dreptul acesta al nostru nu-l poate contesta deci nimeni. Și lumea de bun simț, chiar și străină de preocupările noastre, e la un gând cu noi. Gazeta „Desrobirea“ (16. II. 41) din Deva are lealitatea română și creștină și scrie: „Inființarea acestei catedre de religie unită la școlile din Deva e de o necesitate imperioasă pentru progresul învățământului religios. Ea va fi primită cu deplină satisfacție de întreg publicul devenean“.

Cenușotca învățământului secundar — religia gr.-catolică

„Dacă nu am fost puternici în țară, — să nu fim lași în dureri“

Frați pe hârtie, fie ea chiar o hârtie pe care era scrisă Constituția, dar, în practică mașteri. Mașteri în toată goliciunea adevărului și a realității.

Spre pildă: învățământul religiei greco-catolice în școlile secundare, acolo unde ea nu formează o catedră, se bucură de toate desconsiderațiile pedagogice. Preotul care pune religia nu este chemat la nici o consfătuire profesorală, la nici o consfătuire profesională, la nici o consfătuire pedagogică. Catehetul e un fel de individ care își adună „uniții“ (nu elevii uniți) în cutare clasă și acolo stă cam „o oră“ (cât spune la regulament), spune câte ceva „uniților“ și își încheie treburile cu „atacuri“ la ortodoxie (după programa analitică), duce ziarul în sala profesorală și pleacă acasă furișându-se pe poarta liceului ca un om, de care școala nu se interesează.

Catehetul unit trebuie repus în drepturile sale pe care i le conferă misiunea și rosturile sale educative: — religia unită, la loc de frunte între obiectele de onoare ale învățământului. Nu înțelegem sub nici un mod

FOIȚA „UNIRII“

Zile de bejenie

— amintiri —

Sabin G. Truția

După patruzeci și opt de ani petrecuți în slujba altarului, tatăl meu, parohul frunțosei comune Ciucea, trecu la pensie. Avându-mă pe mine cooperativ „cu drept de succesiune“, rămase să conducă mai departe, „până va putea“, oficiul protopopesc al tractului Huedin, cu sediul Ciucea.

În primăvara anului 1940, datorită insistențelor repetate ale d-nei Veturia Goga, primii conducerea cooperativei „Izbânda“. Având în sarcina mea și conducerea băncii populare „Crisana“, plus administrația vastei parohii Ciucea, cu filiala Vânători, nu puteam să mă plâng de plictiseală. Locuința parohială fiind situată departe de centrul comunei, era prea greu pentru mine să mă plimb zilnic de trei-patru ori, din deal în vale, până la cooperativa și bancă. Așa fiind, mi-am instalat locuința în localul băncii. Cu părinții ne vedeam aproape zilnic. Îi cercetam mereu, iar uneori

ne făceau și „bătrânii“ câte-o vizită. Din ziua fatală însă n'am avut ocazia să ne vedem decât în două rânduri. Eu eram ocupat cu alergările în sus și în jos, iar soției mele — din clipa când ne-am decis să ne refugiem — îi era „greu“ să dea față cu „bătrânii“. Mama, nedumerită din cauza acestei „atitudini“ și înțelegând din spusele unor vecini că „părintele cel tânăr se pachetează“, veni să se convingă la fața locului despre adevărul acestui „svon“.

Sosisem dela Huedin abia de câteva minute și tocmai discutam cu soția asupra modalității prin care am putea să le aducem părinților la cunoștință tristul adevăr, când ne pomenirăm cu mama.

— Bine... dragii mei... dar ce 'nseamnă asta? vorbi mama din prag, cu glas întrerupt de suspine și privindu-ne cu niște ochi, a căror expresie mi-ar fi peste putință să o descriu. S'ar putea tălmăci oare prin vorbe reflexul durerii? Nu! Ce face simte o „mamă“ nu se poate exprima prin cuvinte, fie acelea oricât de măestrite. Durerea oglindită în ochii ei adânci mă pătrundea până în cele mai tainuite fibre ale sufletului.

Pălii și, în timp ce soția mea grăbi s'o îmbrățișeze, mă sprijinii cu mâinile tremurânde de brațul unui fotoliu.

— Am înțeles, reluă mama, rotindu-și privirea în jur, că vă regugiați. „Tata“ încă nu știe nimic. Vai, scumpii mei, de ce ne lăsați singuri?

— Mamă! vorbi soția mea, cu ochii lacrimi, Fii tare! D-ta, care ai avut parte de atâtea lovituri grele în viață, vei suporta ușor decât noi această nouă încercare. Când refugiem, se datorește insistenței mele. Să nu era hotărât să rămână pe loc. Plecăm spre țara libertății, nu pentru noi, ci pentru copii. Avem datoria să ne îngrijim de viitorul lor iar în Ungaria cu greu ar putea să se fecesească.

— Puișorii dragi! Unde sunt acum? — Ica și băiatul străjuiesc lângă vagon iar pe cele micuțe le-am trimis cu servitoarea la plimbare, fiindcă mă opăceau dela lucruri. Dar iea loc mamă... Aici pe somieră e și un loc comod.

— Îi aranjă pernă la spate și reluă: Doamne, ce bine ar fi să veniți și Dvs. cu noi. Tata a suferit multe din cauza ungarilor și de ce să se expună la noii șicane?

— I-am vorbit și noi despre asta, dar nu se poate decide să plece. E de părerea că tata e bătrân pentru a se refugia. Și apoi, era convingerea că și voi rămâneți aici. Dar, cât văd, o parte din mobilă ați și transportat-o.

— Am transportat-o la gară azi dimineață, cu o trăsură militară pe care ne-a pus la dispoziție comandantul garnizoanei. Nu avem de transportat decât mobila din camera asta. Cred că va merge toată pe o căruță.

— Și când plecați?

această umilire și amputare a religiei greco-catolice, nici din rosturile educative ale școlii și nici din cel al aprecierii școlarului și a marilor și micilor pedagogi. Noi credem că Dumnezeu nu este ortodox, precum nici sf. Evanghelie.

Prin faptul că i se dă catehetului unit un ziar în care să se introducă materia și absențele, — că i se cere să dea note trimeseriile și că i se dă o anumită remunerație, noi credem că nu este pusă religia unită pe picior de egalitate cu celelalte obiecte: mulțumim frumos de așa onoare și apreciere pedagogică. Nu putem accepta asemenea umiliri în propria noastră școală românească, — întâietatea ce ni s'a recunoscut prin și în artă de Constituția care nu mai există se referă probabil nu pe tărîmul respectului și al onoarei, ci pe cel al umilirei și desconsiderării.

Dacă nu suntem sinceri, să fim cel puțin logici, pentru că logica nu ține de sentiment și afecțiuni, ci de înțelepciune. Și la o leacă de înțelepciune suntem cu toții obligați, chiar și atunci când nu pricepem unele lucruri, destul de simple, de altfel.

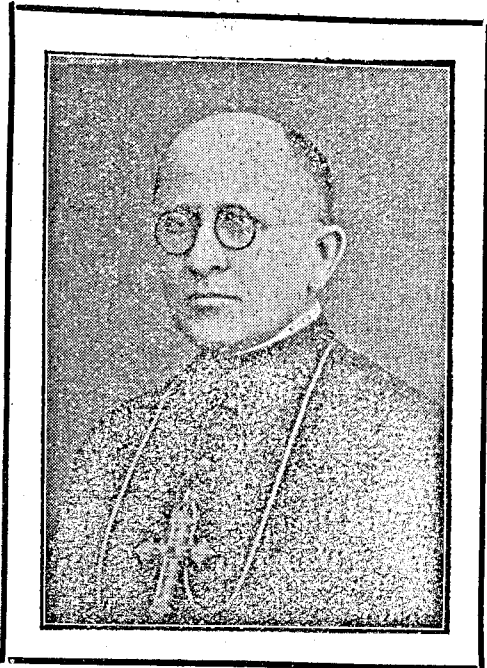
Aducem la cunoștința Prea Sfintei Metropolii a Blajului această stare de lucruri, spre a aduce aminte mai marilor școlii, că Dumnezeu cu învățăturile sale nu este monopolul religiei ortodoxe, și că preotul unit catehet în ordinea ierarhică a școlii, nu este la coadă, înaintea pedelului.

Nu convine forma și conținutul vorbelor? Când se vor șterge cauzele, vom fi cei dintâi să ne prosternem în fața celor ce vor fi îndreptați aceste triste stări de lucruri.

Deci, așteptăm cât mai curând ordinul Ministerului Instrucțiunii și aplicarea lui pe teren.

Valeriu Bora.

Burse acordate de Ministerul Instrucțiunii și Educației Naționale. Amăsurat unui comunicat recent, numărul total al studenților universitari și al școlilor superioare care primesc burse dela aceste ministere (în bani sau în natură) este de 3694 dintre cari 1733 sunt refugiați. Numărul elevilor dela școlile secundare, cari primesc burse din aceleași fonduri, este de 22,021, (1829 sunt refugiați).

S'au împlinit, în 2 Februarie, 10 ani de când P. S. ALEX. RUSU, fostul director al „Unirei“, a luat în mâinile sale destoinice păstoria de Dumnezeu păzitel eparhii a Nordului unit, atunci înființată. — Intre împrejurări normale evenimentul ar fi fost praznic luminat pentru întreaga Biserică noastră. Dar astăzi cine se mai gândește la serbări și comemorări, ori cât de dragi și îndreptățite ar fi?

Mare ne-a fost bucuria când, dintr'o scrisoare întârziată, am putut afla, că în ciuda răutății zilelor, aniversara a fost comemorată după cuviință în toată eparhia jubilară, și în deosebi la reședința din Baia-Mare. Nu cu fast, de sigur, și nu cu paradă gălăgioasă. Ci în familiară simplitate, dar cu atât mai multă căldură. Și, mai ales, în adâncă reculegere și în rugă fierbinte cum rar s'a mai văzut. Amintiri dragi au coborât, din zarea deceniului împlinit, peste jubilanți. Și-au adus aminte de imensa bucurie de acum zece ani, de planurile mari cari s'au țesut atunci, de entuziasmul în care au îmbrățișat un viitor ce li se părea întreg de lumină și de bucurie. Și truda și lupta acestui întâi deceniu li se pare acum minunată și binecuvântată. Fiindcă, ori cât de grea, energia arhierelui lor a înfrun-

tat-o și a biruit-o. După abia zece ani, el cârmuește o dieceză deplin organizată și consolidată; poate cea mai disciplinată din câte avem. E plin de semnificație faptul, că din această eparhie s'au refugiat acum, după dezastru, cei mai puțini preoți. La comanda arhierelui lor, au rămas aproape toți la posturile lor de grea veghe românească. Și, urmând pilda de curaj și demnitate neșovăitoare a aceluiași Păstor, înfruntă cu bărbăție urgia domniei străine. Este o vrednicie aceasta care n'are nevoie de nici o laudă în cuvinte.

Cei strănși la sărbătorirea episcopului Alexandru sunt conștienți de sacrificiul românesc pe care-l fac simplu, ca împlinirea fi-rească a unei datorii elementare. Dar comparația dintre trecut și prezent îi apasă greu. Inimile se strâng de dureri nevăzute și peste priviri se lasă ceață. De ce această cumplită încercare? Și până când Domnul ne va certa? Când vom vedea iar slava dreptății Lui trecând biruitoare peste lumea înseninată? Căci dreptatea Domnului e dreptate în veac și triumful fărădelegii este trecător!

Așa să știți și să credeți, frații noștri dragi, din vlădicia Nordului. Și să mai știți, că noi toți, cei rămași acasă în țara liberă, plângem, simțim și — jubilăm cu voi împreună. Pur-tăm și noi Arhierelui vostru același dragoste caldă și aceeași admirație bine meritată. Rugăm și noi, cu toată căldura inimii, pe Atotputernicul să Vi-l și să Ni-l țină ani mulți, cu sănătate, în aceeași putere de muncă, în aceeași senină și dărză demnitate care înfruntă furtuna fără a se încovoia niciodată în fața ei. Și așa, drept îndreptând cuvântul adevărului, tot El să prezideze, când voia Domnului va fi, marea sărbătoare a Dreptății, care va face să se strângă iarăși într'o singură suflare frații risipiți acum în atâtea vânturi!

INTRU MULȚI ANI STĂPÂNE SFINTE!

După plebiscit. După publicarea rezultatului plebiscitului, care a afirmat cu sdrobitoare putere voința de ordine și disciplină, de refacere și progres a neamului nostru greu

— De seară, pe la ora zece. Așa ne-a informat șeful gării.

— Firește, de-ocamdată veți merge la Blaj.

— Da.

— Spui, mamă dragă, șoptii eu, cu privirea fixată în gol, că tata nu știe nimic despre hotărârea noastră?

— Nu știe, fiindcă le-am interzis vecinilor să-i amintească despre asta. Credeam că numai „vorbă“. Cum se face că în zilele din urmă n'ați mai dat pe la noi?

— N'am putut merge, interveni soția mea, fiind foarte ocupați. Sabin a avut de lucru cu cooperativa, a cărei predare a făcut-o azi dimineață. Două zile le-a pierdut cu drumurile la Cluj și Huedin, de unde s'a reîntors abia de câteva minute, iar eu eram ocupată cu pachetul și cu alte necazuri.

— De seară, după ce vom termina cu transportul și imbarcarea mobilei în vagon, vom merge cu toții la Dvs. pentru împlinirea tristei datorii de a ne lua rămas bun. Până atunci însă... oftal adânc, te rog, mamă dragă, prețede-l d-ta pe tata. Destăinuiește-i durerosul dăvăr al plecării noastre și mângăie-l.

— Doamne-Doamne! suspină mama cu fața scaldată în lacrimi.

— Știu că această despărțire are să vă pricinuiască multă mâhnire, dar n'am încotro. E vorba despre fericirea copiilor noștri. E dreptul lor. Partea noastră este amarul și su-

La ora șapte și un sfert, închidem poarta locuinței care ne-a ocrotit aproape un an. Pe stradă, țărani ne acostau la fiecare pas. Pe fețele lor stacojii era întipărită durerea.

— Plecați, părinte?

— Da, plecăm și noi! șopteam, cu privirea în pământ.

Femeile plâneau cu hohote.

— De ce ne lăsați, părinte? Dacă plecați Dvs. cine ne va purta nouă de grije?

— Vă va ocroti Dumnezeu!

Inima mea se mistuia într'o văpaie chinuitoare. Bocetul lor îmi răsuna în suflet ca un strigăt de desnădejde.

O bătrânică, în naivitatea ei nefățărîtă, mă îmbrățișă plângând.

— Sufletul meu, când erai mic te purtam în brațe. Și acuma te duci! Cum voiu putea trăi eu, fără să te mai văd?

Încercai să zâmbesc, dar nu reușii. Fața mi se crispă dureros.

— Să rămân, lele Oană?

— Nu, puiul meu și „părinte“ drag! Dacă rămâi, te omoară păgânii.

Pentru a întâlni în cale cât mai puțini oameni, ne îndreptarăm pașii spre o stradă dosită și, după câteva minute, ne pomenirăm urcând cărarușa pietruită ce ducea spre locuința parohială. Fetița mai mărișoară și liceanul o luară înainte, povestind în șoaptă. Probabil făceau planuri pentru „viitor“. Soția supra-

veghea mișcările sglobii ale fetițelor, cari se împiedeau în pietre la fiecare pas.

Eu mergeam în urma lor tăcut, cu bărbia răzimată în piept. Pe cărarușa pietruită, urcam cu inima sângerândă spre „calvarul“ durerii.

În camera scundă, ce răspânda din belșug un miros plăcut de tămâie și busuioc, ne astepta tata, meditănd într'un jilț. La sgomotul pașilor noștri, tresări. Încercă să se ridice, dar recăzu în jilț, plângând.

— Scumpul tati! De ce mă încearcă Dumnezeu și cu această lovitură? Ce bine era să fi murit acum doi ani, când eram greu bolnav.

— Tată! încercai să-l mângâi, îmbrățișându-l. Nu te răsvrăti în contra voinței cerului. Dumnezeu n'a socotit încă de „plină“ măsura suferințelor, pentru a te putea răsplăti cu cununa celor „aleși“. Nu uita, că El pe cei buni îi cearcă. Știu că plecarea noastră îți pricinuește și d-tale și mamii multă mâhnire. Voința d-tale nestrămutată era să mă ai pe mine lângă căpătâi în cele din urmă clipe ale vieții pământeste. Dar crede-mă, tată drag, eu sufăr poate mai mult, căci pe lângă cei doi părinți bătrâni, am soție și patru copii. Fericii aceia cari pot să plângă. Lacrimile sunt ca o baie ușurătoare. Eu nu pot să plâng. Ochilor mei le lipsește izvorul lacrimilor. Dar mă doare! Ceeace simt eu de câteva zile încoace, nu se poate talmăci prin grai omenesc.

„PATRIA”, INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII S. A. BLAJ

Capital deplin vărsat: Lei 10,000.0h0.
Rezerve: „ 1,200.000.
Reg. soc. bancare Nr. 14/1934.

CONVOCATOR

P. T. Domnii acționari ai băncii „Patria” Institut de Credit și Economii S. A. Blaj, se invită cu onoare, — în sensul § 13 și următorii din Statute — la

Adunarea Generală Extraordinară

care se va ținea Marți 8 Aprilie 1941 orele 15 în localul institutului.

Dacă în ziua aceasta nu se întrunește numărul necesar de acționari, pentru a lua deciziuni valabile, conform art. 11 din Statute Domnii acționari sunt invitați la o nouă adunare generală extraordinară, care se va ținea în ziua de 16 Aprilie 1941, în același local, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare.
2. Modificarea Statutelor.
3. Eventuale propuneri.
5. Inchiderea adunării generale extraordinare.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, sunt rugați să depună la casa institutului, ori la Administrația Centrală Capitulară, Blaj, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la 3 Aprilie, eventual 11 Aprilie 1941 ora 12. Acțiunile depuse pentru adunarea din 8 Aprilie sunt valabile și pentru adunarea din 16 Aprilie 1941.

Blaj, la 10 Martie 1941.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

ACTIV

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1940

1. CASSA:				
a) numerar efectiv		591.421		
b) disponibil la B. N. R. și C. E. B.		144.542	735.963	
2. DISPONIBIL LA BĂNCI:				
a) în țară			21.191	
3. PORTOFOLIUL DE TITLURI:				
I. Titluri românești				
1. Cu venit fix:	Val. nom.	Val. reală		
a) Efecte publice	1.120.000	1.021.400		
2. Cu venit variabil:				
a) Acții cotate la bursă	272.000	246.020		
b) Acții necotate la bursă	720.500	272.100	1.539.520	
4. EFECTELE FOND. DE REZERVĂ LEGAL	117.000	55.700	55.700	
5. EFECTELE FONDULUI DE PENSIE:	1.356.500	339.125	339.125	
6. PORTOFOLIUL DE SCONT:				
1. Plătibil în țară:	In portof.	Reesc. BNR	Total	
a) Cambii cu gir	767.390	428.700	1.196.090	
b) Cambii cu acop. ipotecară	3.192.850	9.809.900	13.002.750	14.198.840
	3.960.240	10.238.600	14.198.840	
Din care în suferință	38.170	—	38.170	
7. DEBITORI				
Din țară:				
a) Debitori fără garanții ipotecare		898.521		
b) Debitori cu acoperire ipotecară		4.256.282	5.154.803	
8. CREANȚE ÎN CONVERSIUNE LEG. 7. IV. 1934				
In portofoliu		15.305.424		
Reesc. la Cred. Industrial		100.939	15.406.363	
9. PIERDERI DIN LEG. 7. IV. 1934				
Amortizat în cursul anului		18.438	—	
10. IMOBILE:				
a) pentru uzul propriu		1.500.000		
b) alte imobile	2.450.748			
amortizat în cursul anului	50.748	2.400.000	3.900.000	
11. MOBILIER			30.000	
12. CONTURI DIVERSE			15.959	
13. CONTURI TRANSITORII			50.201	
			41.447.665	

Conturi de ordine

1. Cauțiuni statutare	450.000
2. Efecte comerciale în gaj	1.560.950
3. Depozite de titluri în păstrare	189.550
4. Ipotece	23.975.700
	26.176.200

1. Deponenți de cauțiuni statutare	450.000
2. Deponenți de efecte comerciale în gaj	1.560.950
3. Deponenți de titluri în păstrare	189.550
4. Deponenți de ipotece	23.975.700
	26.176.200

DEBIT

Contul Profit și Pierdere

1. CHELTUELI DE ADMINISTRAȚIE:			
a) Salarii	290.475		
b) Penzii	77.740	368.215	
c) Diverse		180.436	548.651
2. IMPOZITE ȘI TAXE			191.546
3. DOBÂNZI PLĂTITE:			
a) La depuneri		13.825	
b) La reescompt		318.915	332.740
4. AMORTIZĂRI:			
a) La pierderi din L. 7. IV. 1934		18.438	
b) La imobile		50.748	69.186
5. PROFIT NET			311.200
			1.453.323

1. DOBÂNZI INCASATE:			
a) Dela portofoliu de scont			
b) Dela debitori		849.795	1.021.200
2. COMISIOANE ÎNCASATE		172.039	118.250
3. VENITUL PORTOFOLIULUI DE TITLURI			45.750
4. VENITUL IMOBILELOR			246.000
5. ÎNCASĂRI DIN CREANȚE AMORTIZATE			23.000
			1.453.200

Blaj, din ședința Consiliului de Administrație ținută la 8 Februarie 1941.

Director: Victor Muntean expert-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Pentru contabilitate: I. Gabriel

ss. Dr. V. Macaveiu președinte.

ss. Dr. Gheorghe Borșan

Revdzut și găsit în consonanță cu registrele.

ss. Augustin Folea

Blaj, la 14 Februarie 1941.

COMITETUL DE CENZORI

ss. Dr. Nicolae Marcu, președinte, expert-contabil.

ss. Iuliu Mafor

ss. Iosif Bucur

Tipografia Seminarului Blaj.